

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

17. november 2021

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 12 (Alm. del) af 20. oktober 2021

Spørgsmål

Vil ministeren beregne effekterne på de offentlige finanser (umiddelbart provenu, provenu efter tilbageløb, provenu efter tilbageløb og adfærd og varig virkning), arbejdsudbud og BNP i årene 2022-2030 af nedenstående tiltag?

- SU reduceres med 25 pct. for alle på videregående uddannelser. På kandidatdelen reduceres SU'en med 50 pct. Lånemulighederne forøges tilsvarende, så man har mulighed for at opnå samme købekraft som i dag.
- Der indføres et uddannelsesfradrag, som har samme udformning som det eksisterende jobfradrag, dog således, at uddannelsesfradraget har en årlig skatteværdi på 3.000 kr. årligt (svarende til et maksimalt fradrag på ca. 12.000 kr. og en fradragprocent på ca. 21 pct.). Uddannelsesfradraget gælder for alle, der afslutter en videregående uddannelse. Man kan modtage uddannelsesfradraget i lige så mange år, som den afsluttede uddannelse er normeret til. Hvis man f.eks. har afsluttet en 5-årig universitetsuddannelse, kan man få uddannelsesfradraget i 5 år.
- SU begrænses til normeret tid
- Den afdæmpede regulering af SU'en fortsættes fra 2022 til 2030 (0,75 pct. point årligt) for SU på de videregående uddannelser.

Svar

Det skønnes med betydelig usikkerhed, at tiltagene fuldt indfaset i 2030 vil give et provenu efter skat, tilbageløb og adfærd på ca. 4,7 mia. kr., et øget arbejdsudbud på 9.400 fuldtidspersoner og en BNP-virkning på ca. 6,9 mia. kr., *jf. tabel 1*. Indfasningen sker over en årrække, og det varige provenu skønnes efter skat, tilbageløb og adfærd at udgøre ca. 4,6 mia. kr., mens den varige BNP-virkning skønnes at være ca. 6,8 mia. kr.

Tabel 1
Provenu samt virkning på arbejdsudbud og BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Varigt
Mia. kr. (2022-pl)										
Umiddelbart provenu (virkning på SU er opgjort efter skat)	2,7	2,7	2,9	3,2	3,4	3,6	3,7	3,7	3,8	3,7
Provenu efter skat og tilbageløb	2,1	2,0	2,2	2,5	2,6	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9
Provenu efter skat, tilbageløb og adfærd	2,7	2,7	3,2	3,8	4,2	4,6	4,6	4,7	4,7	4,6
Arbejdsudbudsvirkning (1.000 fuldtidspersoner)	3,5	3,5	5,3	7,1	8,2	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4
BNP-virkning	2,3	2,3	3,7	5,2	6,1	6,9	6,9	6,9	6,9	6,8

Anm.: Beløb er afrundet til nærmeste 100 mio. kr. Arbejdsudbud er afrundet til nærmeste 100 fuldtidspersoner.

For beregning af uddannelsesfradrag, er der taget udgangspunkt i uddannelsessammensætningen i befolkningen i 2018. For adfærdseffekter i de øvrige tiltag er der taget udgangspunkt i uddannelsessammensætningen i 2019.

Kilde: Egne beregninger.

Reduktion af SU-satsen på videregående uddannelser, SU til normeret studietid og videreførelse af afdæmpet regulering på videregående uddannelser

Det er lagt til grund, at SU (ekskl. supplerende tillæg til forsørgere og mennesker med handicap) fra 1. januar 2022 reduceres med 25 pct. for alle på videregående uddannelser samt med 50 pct. på kandidatdelen og, at lånemulighederne forhøjes tilsvarende. Samtidigt reduceres SU til normeret tid og den overordnede SU-ramme til 5 studieårs SU (58 måneder) og muligheden for slutlån udvides, så den samlede overordnede ramme fastholdes på 70 måneder. Det er lagt til grund, at disse ændringer vil gælde fra sommeroptaget 2022. Endelig er det lagt til grund, at den afdæmpede regulering af SU videreføres på videregående uddannelser fra 2022 til 2030.

Ændringerne i SU-systemet skønnes fuldt indfaset i 2030 at indebære et umiddelbart provenu på ca. 4,2 mia. kr., svarende til et samlet provenu på 5,1 mia. kr. opgjort efter tilbageløb og adfærd. Indfasningen sker over en årrække og den varige virkning opgjort efter tilbageløb og adfærd skønnes at være ca. 5,0 mia. kr., jf. tabel 2.

Tabel 2
Virkning på den offentlige saldo, arbejdsudbud og BNP af ændringer i SU-systemet, 2022-niveau

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Varigt
Umiddelbar virkning (mia. kr.)	3,2	3,2	3,4	3,7	3,9	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2
Umiddelbar virkning efter tilbageløb (mia. kr.)	2,4	2,4	2,6	2,8	3,0	3,1	3,2	3,2	3,3	3,2
Virkning på strukturel saldo (mia. kr.)	3,0	3,0	3,6	4,2	4,6	4,9	5,0	5,0	5,1	5,0
Virkning på strukturelt arbejdsudbud (1.000 personer)	3,4	3,4	5,2	7,0	8,2	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3

Virkning på strukturelt BNP (mia.kr.)	2,3	2,3	3,7	5,1	6,0	6,9	6,9	6,9	6,9	6,8
---------------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Anm.: Virkningerne er afrundet til hhv. nærmeste 100 mio. kr. og nærmeste 100 personer. Der er taget udgangspunkt i uddannelsessammensætningen i befolkningen i 2019.

Kilde: Egne beregninger

Ændringerne i SU-systemet skønnes fuldt indfaset i 2030 at bidrage til en stigning i arbejdsudbuddet svarende til ca. 9.300 fuldtidspersoner. Det øgede arbejdsudbud vurderes at afspejle sig i en velstandsvirkning på ca. 6,9 mia. kr. målt ved virkningen på BNP. Indfasningen sker over en årrække og den varige BNP-virkning skønnes at være ca. 6,8 mia. kr.

Der er til opgørelserne taget udgangspunkt i de beregningstekniske antagelser fra UFU alm. del spm. 132 (2019-2020), herunder antagelserne om, at de studerende på videregående uddannelser vil øge hhv. deres arbejdsudbud under studiet og studiefremdrift. Hertil er det lagt til grund, at en del af stigningen i arbejdsudbuddet forventes at sætte sig i forsinkelser, som vil have en modsatrettet effekt på arbejdsudbud og provenu. Det er de samme forudsætninger, der er anvendt i forbindelse med besvarelse af videreførelse af afdæmpet regulering på videregående uddannelser i FIU alm. del spm. 250 (2020-2021).

Uddannelsesfradrag

Det eksisterende jobfradrag udgør på 4,5 pct. af den del af arbejdsindkomsten før AM-bidrag og inkl. pension, der overstiger 202.700 kr., dog maks. 2.700 kr. (2022-niveau). Det maksimale fradrag opnås således ved en arbejdsindkomst før AM-bidrag og inkl. pension på 262.700 kr. Fradraget indgår i opgørelsen af grundlaget for kommune- og kirkeskat, dvs. som et fradrag i den skattepligtige indkomst.

Et uddannelsesfradrag på 12.000 kr. vil have en skatteværdi på 3.000 kr. for en borger i en gennemsnitskommune, der ikke betaler kirkeskat. Udformes fradraget så det udgør 20 pct. af den del af arbejdsindkomsten før AM-bidrag og inkl. pension, der overstiger 202.700 kr., dog maks. 12.000 kr., vil det fulde fradrag blive optjent over det samme indkomstinterval som det eksisterende jobfradrag.

Uddannelsesfradraget er i denne besvarelse udformet sådan, at alle der afslutter en kort videregående uddannelse får uddannelsesfradraget i de to efterfølgende skatteår. Fradraget kan således ikke gemmes til senere år i tilfælde af manglende arbejdsindtægt. Personer, der afslutter en mellemlang videregående uddannelse, kan få fradraget i 4 år, mens bacheloruddannelse giver 3 års uddannelsesfradrag og afslutning af uddannelse på kandidatniveau giver yderligere 2 år, dvs. i alt 5 år ved afslutning af en kandidatuddannelse.

Det ekstra uddannelsesfradrag skønnes isoleret set at indebære et umiddelbart provenutab på ca. 460 mio. kr., svarende til et samlet provenutab på 340 mio. kr. opgjort efter tilbageløb og adfærd. Virkningerne af uddannelsesfradrag er omtrent konstante over alle år og udtrykker også den varige virkning af det isolerede tiltag, *jf. tabel 3.*

Tabel 3

Virkning på den offentlige saldo, arbejdsudbud og BNP af uddannelsesfradrag med skatteværdi på 3.000 kr., 2022-2030, 2022-niveau

	2022	2023	2024	2025-2030	Varigt
Umiddelbar virkning (mio. kr.)	-460	-460	-460	-460	-460
Umiddelbar virkning efter tilbageløb (mio. kr.)	-350	-350	-350	-350	-350
Virkning på strukturel saldo (mio. kr.)	-340	-340	-340	-340	-340
Virkning på strukturelt arbejdsudbud (personer)	60	60	60	60	60
Virkning på strukturelt BNP (mio.kr.)	30	30	30	30	30

Anm.: Virkningerne er afrundet til hhv. nærmeste 10 mio. kr. og nærmeste 10 personer. Der er taget udgangspunkt i uddannelsessammensætningen i befolkningen i 2018.

Kilde: Egne beregninger

Uddannelsesfradraget skønnes til bidrage til en stigning i arbejdsudbuddet svarende til 60 fuldtidspersoner. Det øgede arbejdsudbud vurderes at afspejle sig i en velstandsvirkning på 30 mio. kr. målt ved virkningen på BNP.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister